

RAPPORT

OM

SVANGERSKAPSAVBRUDD

FOR

2007

Nasjonalt folkehelseinstitutt
Avdeling for Medisinsk fødselsregister
www.fhi.no

Bergen 15. desember 2008

Joan Kristina Totlandsdal
Ingvei Seliussen

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Materiale og arbeidsmåte	2
3. Kvalitetssikring	3
4. Kommentar.....	3
Figur 1. Utførte svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner etter kvinnens alder. 2000-2007.....	4
5. Tabeller.....	5
Tabell 1. Utførte svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner etter kvinnens alder. 1980-2007.....	5
Tabell 2. Utførte svangerskapsavbrudd etter fylke. 1980-2007.....	6
Tabell 3. Utførte svangerskapsavbrudd blant tenåringer (19 år og under) etter fylke. 2003-2007.....	7
Tabell 4. Utførte svangerskapsavbrudd i aldersgruppen 20-24 år etter fylke. 2003-2007.....	8
Tabell 5. Utførte svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet og kvinnens alder. 2007.....	9
Tabell 6. Utførte svangerskapsavbrudd etter type avgjørelse. 2000-2007.....	9
Tabell 7. Utførte selvbestemte svangerskapsavbrudd etter metode. 2006-2007.....	9
Tabell 7. Begjæringer etter vedtak i primærnemnd og herav utførte svangerskapsavbrudd. 2003-2007.	10
Tabell 8. Begjæringer etter vedtak i klagenemnd og herav utførte svangerskapsavbrudd. 2003-2007.	10
Tabell 10. Utførte nemndbehandlede svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet og indikasjon i abortloven §2.3c og andre indikasjoner enn §2.3c. 2007.....	11
Tabell 11 . Nemndbehandlede begjæringer om svangerskapsavbrudd og utførte svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet. 2007.....	11
Tabell 12. Nemndbehandlede begjæringer om svangerskapsavbrudd og utførte svangerskapsavbrudd etter fylke. 2007.	12
APPENDIX A. § 2 i Lov 1975-06-13 nr 50: Lov om svangerskapsavbrudd.....	13
APPENDIX B. Om statistikken	14

1. Innledning

Fra 1979 foreligger det statistiske oppgaver over antall begjæringer, antall innvilgede begjæringer og antall utførte svangerskapsavbrudd. Statistisk sentralbyrå har hatt ansvaret for den offisielle abortstatistikken til og med 2005.

Fra og med året 2006 har Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI) vært databehandlingsansvarlig for Registeret over svangerskapsavbrudd (Abortregisteret) og har inngått avtale med Avdeling for Medisinsk fødselsregister (MFR) om innsamling og behandling av opplysningene i registeret og om drift og kvalitetssikring av registeret samt utlevering av data til brukere.

Innsamling, lagring, behandling og utlevering av opplysninger i Abortregisteret er regulert i abortregisterforskriften med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) § 8 andre, fjerde og femte ledd, § 9 andre ledd, § 10, § 16 fjerde ledd, § 17 tredje ledd og § 34 fjerde ledd.

Denne rapporten viser tall over begjæringer og utførte svangerskapsavbrudd i 2007 etter at kvalitetssikring av datagrunnlaget er gjennomført.

2. Materiale og arbeidsmåte

Registeret over svangerskapsavbrudd ved MFR mottar bestemte opplysninger om sykehusenes behandling av kvinners begjæringer om svangerskapsavbrudd og om svangerskapsavbruddet på papirbaserte- og elektroniske meldinger fra alle meldepliktige helseforetak. Meldingene er basert på skjemasettet IK-1143 ”journal, protokoll og meldeskjema til Medisinsk fødselsregister ved begjæring om svangerskapsavbrudd”.

Meldingene som gjelder selvbestemte svangerskapsavbrudd (svangerskapsvarighet innen utgangen av 12. svangerskapsuke) inneholder aidentifiserte personopplysninger, administrative opplysninger og medisinske opplysninger.

Meldingene om nemndbehandlede svangerskapsavbrudd (etter utgangen av 12. svangerskapsuke) er i utgangspunktet personidentifiserende og omfatter i tillegg til opplysningene nevnt over, data om indikasjon for svangerskapsavbruddet og om nemndbehandlingsprosedyren.

Meldingene om nemndbehandlede svangerskapsavbrudd som omfatter meldepliktige opplysninger etter medisinskfødselsregisterforskriften (abortlovens indikasjon §2.3c - avbrudd på grunnlag av fosterutviklingsavvik og svangerskapsrelatert sykdom hos kvinnen), om prenatal diagnostikk, medfødte misdannelser, obduksjonsrapport mv, registreres nominativ i Medisinsk fødselsregister. Spesifisert statistikk over patologiske tilstander/medfødte misdannelser i disse tilfellene inngår ikke i Folkehelseinstituttets offentlig tilgjengelige abortstatistikk, men inngår i datagrunnlaget for Medisinsk fødselsregisteret.

Meldingene om nemndbehandlede svangerskap etter de øvrige indikasjonene (abortloven § 2 3 a, b, d, og e) blir etter kvalitetssikringen avidentifisert ved registrering i abortregisteret.

3. Kvalitetssikring

Meldingene registreres fortløpende i en database i abortregisteret ved MFR. Meldinger som mangler data eller meldefeil sendes i retur til det enkelte sykehus for oppretting og innsending av endringsmelding.

Kvalitetssikringsrutinen består av kontroll av at meldingene inneholder alle opplysninger som er relevant og nødvendig for å oppnå formålet med registeret, jf. Abortregisterforskriften § 1-7. Blant annet omfatter dette:

- Dato for første dag av siste menstruasjon og/eller svangerskapets varighet fastsatt ved ultralydundersøkelse eller klinisk vurdering
- Om svangerskapsavbruddet er utført
- Dato for utført svangerskapsavbrudd
- Begrunnelse for hvorfor avbruddet ikke er utført

Dersom noen av disse opplysninger mangler returneres kopi av melding til de enkelte helseforetak for å komplettere innholdet.

Et svangerskapsavbrudd regnes til det kalenderåret svangerskapsavbruddet ble utført. I tvilstilfeller kontaktes sykehuset for nøyaktig dato.

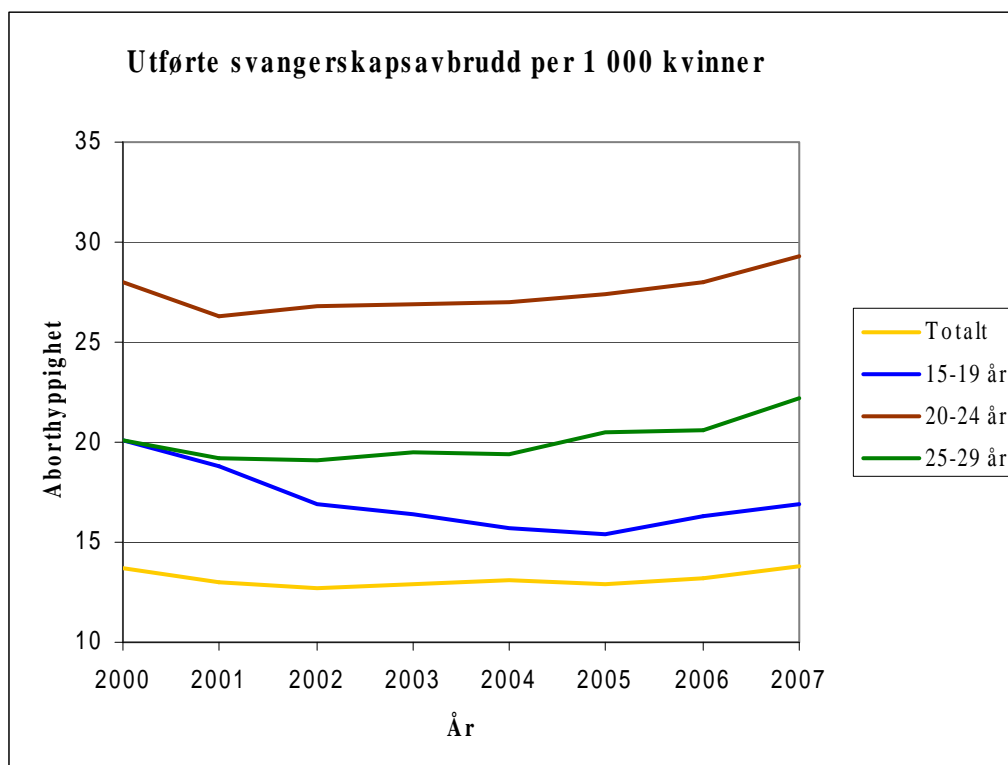
4. Kommentar

I 2007 ble det utført 15 165 (25,8 % av alle fødte) svangerskapsavbrudd. Dette er 748 flere svangerskapsavbrudd enn året før. Av alle utførte svangerskapsavbrudd i 2007 var 14 518 selvbestemte, og 647 nemndbehandlede dvs. etter utgangen av 12. svangerskapsuke.

Oslo og Troms hadde de høyeste avbruddstall per 1 000 kvinner i 2007 med respektive 18,4 og 18,7, en økning fra 17,5 og 16,7 fra året før. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd med 9,5 per 1 000 kvinner. Vest-Agder, Hedmark og Nord-Trøndelag er de eneste fylkene hvor antall svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner gikk ned fra 2006 til 2007, tabell 2.

Antall tenåringsaborter er forholdsvis stabilt, men også her var det en lett økning fra 2006 til 2007, fra 16,3 til 17,0 aborter per 1 000 kvinner for landet sett under ett. Finnmark, Troms, Nordland og Vestfold er de fire fylkene med flest tenåringsaborter per 1 000 kvinner. Vest-Agder hadde færrest aborter blant tenåringer, tabell 3.

Aldersgruppen 20-24 år har hatt den høyeste aborthyppigheten i en 20 års periode. Det var tilfelle også i 2007. Utførte svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner i denne aldersgruppen var 29,5, dvs. snaut tre av 100 kvinner i denne aldersgruppen fikk utført en abort, tabell 4. Den største økningen i aborthyppighet fra 2006 til 2007 hadde imidlertid aldersgruppen 25-29 år. Forekomsten økte fra 20,6 til 22,4 per 1 000 kvinner, tabell 1.

Figur 1. Utførte svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner etter kvinnens alder. 2000-2007.

Nemndbehandlede svangerskapsavbrudd

Begjæring om svangerskapsavbrudd etter 12. svangerskapsuke behandles i nemnd. I alt ble 647 av svangerskapsavbruddene i 2007 avgjort i nemnd. I 2006 var antallet 632. Av alle nemndbehandlede utførte avbrudd ble 628 avgjort i primærnemnd og 19 i klagenemnd, tabell 6.

Det har vært en økning i nemndbehandlede svangerskapsavbrudd de tre siste år. Økningen gjelder særlig avbrudd etter indikasjon i abortloven §2.3c; på grunn av sykdom i svangerskapet eller alvorlige utviklingsavvik hos fosteret. Antallet etter denne indikasjonen har økt fra 211 i 2006 til 247 i 2007.

Avbruddsmetode

Medikamentell avbruddsmetode blir stadig mer utbredt. I 2007 ble 45,3 % av de selvbestemte svangerskapsavbruddene gjennomført medikamentelt. I 2006 var det 41,5 %, tabell 7.

5. Tabeller

Tabell 1. Utførte svangerskapsavbrudd per 1 000 kvinner etter kvinnens alder. 1980-2007.

År	Totalt	Per 1 000 kvinner, etter alder								Samlet aborttall ¹
		Totalt	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1980	13 531	14,6	22,5	22,1	16,2	13,7	11,4	6,8	0,8	468,0
1985	14 599	14,7	21,7	26,1	18,1	13,8	10,3	4,6	0,8	477,0
1990	15 551	14,7	20,1	28,6	22,0	14,3	10,0	3,6	0,5	496,0
1995	13 762	12,8	18,0	23,9	19,5	14,5	8,9	3,6	0,4	444,0
2000	14 655	13,7	20,1	28,0	20,1	15,2	10,8	3,6	0,3	491,0
2001	13 887	13,0	18,8	26,3	19,2	14,8	10,2	3,7	0,3	466,5
2002	13 557	12,7	16,9	26,8	19,1	14,4	9,8	3,6	0,3	455,0
2003	13 888	12,9	16,4	26,9	19,5	15,2	10,8	4,0	0,3	466,0
2004	14 071	13,1	15,7	27,3	19,4	15,9	11,4	4,1	0,3	470,9
2005	13 989	12,9	15,4	27,4	20,5	15,1	11,0	4,0	0,3	468,2
2006	14 417	13,2	16,3	28,0	20,6	15,6	11,0	4,3	0,3	480,3
2007	15 165	13,8	17,0	29,5	22,4	15,9	11,2	4,2	0,4	502,0

¹ Det antall svangerskapsavbrudd, som 1 000 kvinner ville ha fått utført, dersom de levde til de var 50 år, beregnet ut fra de aldersspesifikke aborthyppigheter i statistikkåret.

Tabell 2. Utførte svangerskapsavbrudd etter fylke. 1980-2007.

Fylke	1980		1990		2000		2005		2006		2007	
	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000
Hele landet	13 531	14,6	15 551	14,7	14 655	13,7	13 989	12,9	14 417	13,2	15 165	13,8
Østfold	725	13,9	721	12,3	782	13,5	798	13,5	824	13,9	853	14,4
Akershus	1 298	14,0	1 633	14,6	1 589	13,9	1 530	12,9	1 678	14,0	1 726	14,2
Oslo	2 350	22,3	3 304	27,4	2 640	19,6	2 479	17,3	2 563	17,5	2 769	18,5
Hedmark	622	15,5	570	12,9	534	12,9	499	12,3	612	15,2	500	12,4
Oppland	592	15,1	537	12,3	568	13,9	503	12,6	493	12,4	529	13,4
Buskerud	680	14,1	765	13,6	784	14,0	731	13,0	691	12,2	720	12,6
Vestfold	582	13,8	626	12,8	636	13,7	675	13,2	691	13,5	764	14,9
Telemark	468	13,4	496	12,8	482	12,7	468	12,6	477	12,9	491	13,3
Aust-Agder	213	10,9	241	10,2	228	9,5	258	10,9	263	11,1	283	11,8
Vest-Agder	306	10,0	303	8,6	371	10,1	366	9,7	388	10,2	364	9,5
Rogaland	675	9,6	870	10,3	948	10,4	903	9,5	973	10,1	1 016	10,4
Hordaland	1 030	11,7	1 319	13,1	1 217	11,8	1 132	10,7	1 186	11,1	1 258	11,7
Sogn og Fjordane	271	12,4	269	11,0	229	9,5	209	9,0	212	9,2	237	10,4
Møre og Romsdal	624	12,2	632	11,2	557	10,1	559	10,4	513	9,6	558	10,4
Sør-Trøndelag	869	15,6	976	15,5	927	14,8	899	13,9	841	12,8	925	13,9
Nord-Trøndelag	271	10,0	348	11,5	314	11,0	376	13,4	394	14,1	365	13,1
Nordland	1 000	18,7	904	15,8	817	15,2	629	12,0	677	13,1	774	15,1
Troms	572	16,9	653	17,4	627	17,4	599	16,9	595	16,7	671	18,9
Finnmark	371	20,3	371	19,4	358	20,3	315	18,8	284	17,0	290	17,5
Utlandet/Ukjent	7	-	12	-	44	-	37	-	62	-	72	-
Ikke oppgitt	5	-	1	-	3	-	24	-	0	-	0	-

Tabell 3. Utførte svangerskapsavbrudd blant tenåringer (19 år og under) etter fylke. 2003-2007.

Fylke	2003		2004		2005		2006		2007	
	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000
Hele landet	2 202	16,4	2 171	15,7	2 211	15,4	2408	16,3	2 575	17,0
Østfold	106	14,6	115	15,4	130	16,7	141	17,4	166	19,9
Akershus	221	15,7	214	14,4	227	14,5	258	15,6	275	16,0
Oslo	241	20,9	232	19,3	246	19,4	260	19,7	249	18,4
Hedmark	97	18,2	82	15,0	87	15,5	109	18,8	85	14,2
Oppland	92	18,0	82	15,7	90	16,6	82	14,7	86	15,1
Buskerud	91	13,0	105	14,6	109	14,7	118	15,4	111	14,0
Vestfold	107	15,9	110	15,7	117	16,2	124	16,8	165	21,9
Telemark	91	18,1	91	17,6	85	16,1	106	19,5	114	20,7
Aust-Agder	52	15,3	47	13,8	54	15,6	54	15,3	55	15,3
Vest-Agder	62	12,2	62	11,9	62	11,4	78	13,7	71	12,1
Rogaland	156	12,2	163	12,5	167	12,4	178	12,9	195	13,8
Hordaland	201	14,9	193	13,8	191	13,2	220	14,7	218	14,3
Sogn og Fjordane	51	14,4	44	12,3	46	12,6	39	10,5	50	13,1
Møre og Romsdal	106	13,6	113	14,3	100	12,5	104	12,7	109	13,0
Sør-Trøndelag	132	16,8	131	16,0	106	12,4	129	14,6	155	17,0
Nord-Trøndelag	54	12,9	63	14,8	80	18,5	86	19,6	87	19,4
Nordland	168	22,9	160	21,4	143	18,6	143	18,2	188	23,5
Troms	101	22,2	102	22,0	104	21,7	112	22,7	129	25,7
Finnmark	67	30,5	61	26,9	61	26,2	63	26,4	66	27,1
Ukjent/Ikke oppgitt	6	-	0	-	0	-	4	-	1	-

Tabell 4. Utførte svangerskapsavbrudd i aldersgruppen 20-24 år etter fylke. 2003-2007.

Fylke	2003		2004		2005		2006		2007	
	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000	Totalt	Per 1 000
Hele landet	3 638	26,9	3 689	27,3	3 699	27,4	3 807	28,0	4 063	29,5
Østfold	225	31,4	217	30,4	208	29,3	212	30,0	217	30,7
Akershus	363	28,4	376	29,8	391	31,1	368	29,4	389	30,8
Oslo	620	37,2	631	37,5	647	37,6	697	39,1	733	39,2
Hedmark	126	25,8	122	25,2	119	24,5	160	32,5	119	24,1
Oppland	109	22,0	113	22,9	138	28,3	116	24,2	129	27,1
Buskerud	147	21,8	170	25,3	165	24,5	183	27,1	189	27,8
Vestfold	162	26,1	161	26,0	178	28,7	200	32,4	197	31,5
Telemark	113	23,5	117	24,7	130	27,9	132	28,5	143	30,6
Aust-Agder	61	19,2	66	20,8	69	21,7	76	24,0	80	25,2
Vest-Agder	100	19,3	101	19,6	112	22,0	102	20,3	101	20,2
Rogaland	254	20,0	258	20,4	229	18,0	278	21,6	273	20,8
Hordaland	336	24,2	316	22,8	309	22,1	297	21,0	368	25,5
Sogn og Fjordane	53	16,1	72	22,0	50	15,6	52	16,7	65	21,1
Møre og Romsdal	137	18,1	146	19,5	139	18,7	136	18,6	154	21,4
Sør-Trøndelag	293	35,8	271	32,9	287	34,3	267	31,0	279	31,2
Nord-Trøndelag	91	24,5	104	27,9	106	28,0	103	27,0	105	27,8
Nordland	188	27,8	212	31,1	165	24,5	187	28,2	225	34,2
Troms	169	37,6	157	35,1	169	38,1	168	37,6	195	42,9
Finmark	67	33,4	60	30,3	71	35,4	55	26,6	73	34,5
Ukjent/Ikke oppgitt	24	-	19	-	17	-	18	-	29	-

Tabell 5. Utførte svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet og kvinnens alder. 2007.

Alder	Totalt	Svangerskapets varighet i uker				Ikke oppgitt
		12 og under	13-18	19-22	23 og over	
Totalt	15 165	14 504	498	118	7	38
15-19	2 575	2 471	85	9	0	10
20-24	4 063	3 929	107	19	1	7
25-29	3 240	3 102	96	35	3	4
30-34	2 541	2 423	76	34	1	7
35-39	1 975	1 868	85	15	0	7
40-44	712	657	44	6	2	3
45-49	59	54	5	0	0	0

Tabell 6. Utførte svangerskapsavbrudd etter type avgjørelse. 2000-2007.

År	Totalt	Selvbestemt	Avgjort i primærnemnd	Avgjort i klagenemnd
2000	14 655	14 133	509	13
2001	13 887	13 381	494	12
2002	13 557	13 060	489	8
2003	13 888	13 378	504	6
2004	14 071	13 541	524	6
2005	13 989	13 409	572	8
2006	14 417	13 785	618	14
2007	15 165	14 518	628	19

Tabell 7. Utførte selvbestemte svangerskapsavbrudd etter metode. 2006-2007.

År	Totalt	Medikamentell metode	Kirurgisk metode		
			Totalt	Vakuumaspir. uten forbehandling	Vakuumaspir. med forbehandling
2006	13 785	5 718	8 067	2 064	5 418
2007	14 518	6 576	7 942	1 915	5 878

Tabell 7. Begjæringer etter vedtak i primærnemnd og herav utførte svangerskapsavbrudd. 2003-2007.

År	Totalt	Innvilget	Avslått	Mangler vedtak ¹	Utført
2003	598	495	43	59	495
2004	619	515	48	56	515
2005	680	576	54	50	576
2006	735	649	52	34	618
2007	749	649	68	30	628

¹ Årsaker til manglende vedtak kan for eksempel være at kvinnen trekker begjæringen eller ikke møter i nemnd.

Tabell 8. Begjæringer etter vedtak i klagenemnd og herav utførte svangerskapsavbrudd. 2003-2007.

År	Totalt	Innvilget	Avslått	Mangler vedtak ¹	Utført
2003	25	5	16	1	5
2004	29	13	10	6	13
2005	39	13	14	12	13
2006	37	17	11	9	14
2007	48	24	15	9	19

¹ Årsaker til manglende vedtak kan for eksempel være at kvinnen trekker begjæringen eller ikke møter i nemnd.

Tabell 9. Utførte nemndbehandlede svangerskapsavbrudd etter indikasjon i abortloven §2.3¹. 2000-2007.

År	Totalt	Per 1 000	§2.3a	§2.3b	§2.3c	§2.3a og §2.3b	§2.3b og §2.3c	Ikke oppgitt	Annet ²
2000	522	0,49	42	280	155	25	1	2	17
2001	506	0,47	40	253	157	38	5	5	8
2002	493	0,46	50	219	175	40	1	-	8
2003	510	0,47	29	229	190	36	8	-	18
2004	530	0,49	36	238	202	31	6	4	13
2005	580	0,54	63	221	217	51	11	4	13
2006	632	0,58	42	298	211	49	10	3	19
2007	647	0,59	41	271	247	70	5	2	11

¹ Se Appendix A.

² Inneholder også §2.3d og §2.3e

Tabell 10. Utførte nemndbehandlede svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet og indikasjon i abortloven §2.3c og andre indikasjoner enn §2.3c. 2007.

Svangerskapsvarighet	Totalt	§2.3c		Andre indikasjoner enn §2.3c	
		Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Totalt	647	255	100,0	390	100,0
12 og under	24	4	1,6	20	5,2
13	145	25	9,8	120	30,8
14	106	16	6,3	90	23,1
15	76	16	6,3	60	15,4
16	55	21	8,2	34	8,7
17	50	22	8,6	28	7,2
18	66	47	18,4	18	4,6
19	55	49	19,2	6	1,5
20	38	29	11,4	9	2,3
21	20	15	5,9	5	1,3
22	5	5	2,0	0	0,0
23 og over	7	6	2,4	0	0,0

Tabell 11 . Nemndbehandlede begjæringer om svangerskapsavbrudd og utførte svangerskapsavbrudd etter svangerskapsvarighet. 2007.

Fullgatte uker	Begjæringer		Utførte svangerskapsavbrudd	
	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Totalt	797	100,0	647	100,0
12 og under	28	3,5	24	3,8
13	162	20,3	145	22,4
14	118	14,8	106	16,4
15	84	10,5	76	11,7
16	67	8,4	55	8,5
17	71	8,9	50	7,7
18	76	9,5	66	10,2
19	76	9,5	55	8,5
20	51	6,4	38	5,9
21	30	3,8	20	3,1
22	9	1,1	5	0,8
23 og over	25	3,1	7	1,3

Tabell 12. Nemndbehandlede begjæringer om svangerskapsavbrudd og utførte svangerskapsavbrudd etter fylke. 2007.

Fullgatte uker	Begjæringer		Utførte svangerskapsavbrudd	
	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Hele landet	797	100,0	647	100,0
Østfold	42	5,3	39	6,0
Akershus	93	11,7	80	12,4
Oslo	126	15,8	106	16,4
Hedmark	28	3,5	25	3,9
Oppland	19	2,4	16	2,5
Buskerud	47	5,9	31	4,8
Vestfold	47	5,9	36	5,6
Telemark	32	4,0	19	2,9
Aust-Agder	12	1,5	12	1,9
Vest-Agder	31	3,9	22	3,4
Rogaland	51	6,4	44	6,8
Hordaland	67	8,4	49	7,6
Sogn og Fjordane	11	1,4	9	1,4
Møre og Romsdal	27	3,4	20	3,1
Sør-Trøndelag	64	8,0	55	8,5
Nord-Trøndelag	13	1,6	9	1,4
Nordland	38	4,8	33	5,1
Troms	34	4,3	32	5,0
Finmark	9	1,1	7	1,1

APPENDIX A. § 2 i Lov 1975-06-13 nr 50: Lov om svangerskapsavbrudd

§ 2. Fører et svangerskap til alvorlige vansker for en kvinne, skal hun tilbys informasjon og veiledning om den bistand som samfunnet kan tilby henne. Kvinnen har krav på råd for selv å kunne treffe det endelige valg.

Finner kvinnen, etter at hun har fått tilbud om informasjon m.v. som nevnt og veiledning etter § 5 annet ledd første punktum, at hun likevel ikke kan gjennomføre svangerskapet, tar hun selv den endelige avgjørelse om svangerskapsavbrudd såfremt inngrepet kan skje før utgangen av tolvte svangerskapsuke og tungtveiende medisinske grunner ikke taler mot det.

Etter utgangen av tolvte svangerskapsuke kan svangerskapsavbrudd skje når

- a) svangerskapet, fødselen eller omsorgen for barnet kan føre til urimelig belastning for kvinnens fysiske eller psykiske helse. Det skal tas hensyn til om hun har disposisjon for sykdom
- b) svangerskapet, fødselen eller omsorgen for barnet kan sette kvinnen i en vanskelig livssituasjon
- c) det er stor fare for at barnet kan få alvorlig sykdom, som følge av arvelige anlegg, sykdom eller skadelige påvirkninger under svangerskapet
- d) hun ble gravid under forhold som nevnt i straffeloven §§ 197-199, eller svangerskapet er et resultat av omstendigheter som omtalt i straffeloven §§ 192-196 og § 199 eller
- e) hun er alvorlig sinnslidende eller psykisk utviklingshemmet i betydelig grad.

Ved vurderingen av begjæring om avbrudd begrunnet i forhold som nevnt foran i tredje ledd bokstav a, b og c skal det tas hensyn til kvinnens samlede situasjon, herunder hennes muligheter til å dra tilfredsstillende omsorg for barnet. Det skal legges vesentlig vekt på hvordan kvinnen selv bedømmer sin situasjon.

Kravene til grunn for innvilgelse av svangerskapsavbrudd skal øke med svangerskapets lengde.

Etter utgangen av attende svangerskapsuke kan et svangerskap ikke avbrytes med mindre det er særlig tungtveiende grunner for det. Er det grunn til å anta at fosteret er levedyktig, kan tillatelse til svangerskapsavbrudd ikke gis.

Endret ved lov 16. juni 1978 nr. 66, 11. aug 2000 nr. 76.

APPENDIX B. Om statistikken

Metadata for statistikkalender 2008

Nasjonalt folkehelseinstituttets offentlige tilgjengelige abortstatistikk på grunnlag av aidentifiserte data fra abortregisteret. Publiseres med foreløpige tall 15. mai 2008. Endelige tall offentliggjøres 15. desember.

Navn på statistikken

Rapport om svangerskapsavbrudd for 2007.

Databeskrivelse

Abortstatistikken 2007 er basert på aidentifiserte opplysninger fra lovbestemte meldinger om begjæringer og utførte svangerskapsavbrudd fra helseforetak som utfører svangerskapsavbrudd i Norge i 2007. Meldepliktige opplysningene om svangerskapsavbrudd i abortregisteret fremgår fra abortregisterforskriften § 1-7 pkt 1 til 7.

Populasjon

Populasjonen er kvinner som har begjært/fått utført svangerskapsavbrudd i Norge i 2007

Enhet

Antall, tilfeller per 1 000 kvinner og tilfeller per 1 000 kvinner i tilhørende aldersgruppe.

Kodeverk

Benytter ikke kodeverk i offentlig tilgjengelig abortstatistikk.

Formål

- Samfunnet skal kunne få innsyn i omfanget av svangerskapsavbrudd med eventuelle tidstrender i statistikken
- Sentrale myndigheter skal kunne føre tilsyn med at praksis er i overensstemmelse med lov og forskrift og faglig forsvarlighet
- Sentrale myndigheter skal kunne utføre epidemiologisk overvåking av svangerskapsutfall
- Samfunnet trenger grunnlag for målrettede tiltak for å forebygge uønskede svangerskap og abort
-

Brukere

Brukerne av statistikken er myndighetene, politikere, medier, forskere, studenter, publikum.

Viktige begreper

Samlet aborttall: Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner ville ha fått utført, i løpet av sin fruktbare periode, gitt kalenderårets abortrater og at ingen kvinner dør før 50-års alder.

Selvbestemte svangerskapsavbrudd forstås som utførte svangerskapsavbrudd etter at kvinnen har begjært avbruddet innen utgangen av 12. svangerskapsuke.

Nemndbehandlede svangerskapsavbrudd er utførte svangerskapsavbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke, hvor kvinnens begjæring er innvilget etter behandling i abortnemnd.

Datakilde

Opplysninger fra papir- og elektroniske meldinger om begjæring om svangerskapsavbrudd fra meldepliktige helseforetak i Norge. Data som inngår er blant annet svangerskapets varighet, lovgrunnlag, inngrepsmetode, samt kvinnens alder og bostedsfylke.

Lovgrunnlag

Innsamling, lagring, behandling og utlevering av opplysninger i registeret er regulert i abortregisterforskriften med hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) § 8 andre, fjerde og femte ledd, § 9 andre ledd, § 10, § 16 fjerde ledd, § 17 tredje ledd og § 34 fjerde ledd.

Innsamling

Papir- og elektroniske meldinger om begjæring om svangerskapsavbrudd fra landets helseforetak som utfører svangerskapsavbrudd.

Datakvalitet

- Foreløpige tall er kvalitetssikret med tanke på manglende saksnummer og dobbeltregistreringer av meldinger. Dato for avbrudd etterspørres i noen grad. Registreringen av papirmeldingene er kontrollert.
- Endelige tall er kvalitetssikret både med tanke på manglende opplysninger og manglende samsvar mellom meldte opplysninger.

Inndelinger

- Tidsperiode: År
- Geografi: Bostedsfylke
- Alder: 5-års grupper: 15-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44 og 45-49
- Annet: Svangerskapets varighet i uker inndelt i grupper, lovgrunnlag (paragraf).

Oppdateringsfrekvens

- Årlig

Sammenlignbarhet over tid og sted

- Fra 2006 har Registeret over svangerskapsavbrudd mottatt meldingene om begjæring om svangerskapsavbrudd fra meldepliktige helseforetak og fremstilt statistikk – fra 1979 – 2005 ble dette gjort av SSB. Samtidig er abortregisteret under omlegging fra papirbaserte meldinger til elektronisk melding. Omleggingen og innføring av elektronisk melding har medført omfattende kvalitetssikringstiltak med oppfølging av det enkelte sykehus.
- Abortregisteret produserer i det alt vesentlige den samme offentlige statistikk som SSB publiserte tidligere.
- Samlet aborttall gir sammenlikningsmuligheter mellom fylkene og med andre lands aborttall.

Publikasjoner

- Rapport om svangerskapsavbrudd 2007
- Resultater foreløpige tall 15. mai, endelige tall 15. desember hvert år

Kontaktperson
Prosjektleder Kristina Totlandsdal
jkto@fhi.no
telefon 915 82 038